341

1t/m8

Verslag van het Beheer en den Staat van het Eiland Aruba (Kolonie Curaçao) over het Jaar 1879.

A. Bevolking.

Op Ultimo December 1879 bedroeg de bevolking van het eiland, naar de opgaven van de wyk en districtmeesters 6223. zielen, als volgt.

Geboren op het Eiland.		Elders in West Indië,		In Nederland		In andere oorden		Totaal		
manl.	vrouwl.	Manl.	Vrouwl.	Manl.	Vrl.	Manl.	Vrl.	Manl.	Vrl.	Totaal
2594	3178	222	151	11	3	45	19	2872	3351	6223.

In het jaar 1879 werden 38 huwelyken voltrokken, waarby gewettigd werden 45 kinderen.

Geboren van het mannelyk geslacht 126
" " vrouwelyke " 108
te zamen 234.

Waarvan in echt 82
en buiten echt 152 .. 234

Overleden:

mannelyken 72
vrouwelyken 58
te zamen 130.

De verdeeling der bevolking naar de verschillende Kerkgenootschappen was als volgt:

Nederlandsch Hervormden 439
Roomsch Katholieken 5781
Israeliten 3
te zamen 6223.

Volgens Bylage A. – Bevolkingstaat.

Het ware te wenschen dat de gelegenheid kon bestaan tot het doen eener ~~algemeene~~ zuivere volkstelling, omdat op dit cyfer der bevolking, op de wyze zoo als hetzelve verkregen wordt, niet gerekend kan worden.

De geemancipeerden zyn hier zoodanig met de vroegere vrye bevolking samengesmolten, dat er ten hunnen aanzien in het byzonder niets te vermelden valt. Eenige ouden en gebrekkigen ontvangen voortdurend onderstand uit de kas des eilands.

B. Gewestelyk Bestuur.

Op dit stuk valt in den loop van het verleden jaar niets anders ~~te~~ vermelden, dan de herkiezing van een landraad, die aan de beurt van aftreden was, en herkozen is geworden.

Geene veranderingen hebben plaats gehad in eenige takke van de administratie.

C. Gewapende Magt

De Schuttery ~~niet nominaal~~ sterk zyn volgens staat, die sedert het laatst van het jaar 1867 niet herzien is:

1 Kapitein Kommandant,
2 tweede Luitenants.
648 onderofficieren & manschappen.

Inderdaad bestaat er geene Schuttery op Aruba. De~~ze~~ lyst van onderofficieren en manschappen wordt niet herzien, geene ~~[illegible]~~ afgaanden, overledenen of uitlandigen worden afgeschreven, en geene nieuwe indeeling heeft plaats. Dientengevolge geschiedt ~~ook~~ geen~~e~~ aanslag in de Contributie tot Instandhouding van de Schuttery, omdat er ook geene Uitgaven daarvoor gedaan worden.

Raming van
Ontvangsten en Uitgaven
van het Eiland
Aruba
voor
het dienstjaar 1881.

Eiland Aruba — Raming van Inkomsten en Uitgaven — Dienstjaar 1881

Inkomsten

	Omschrijving der middelen	Bedrag
	A. Belastingen.	
a	Grondbelasting, ~~en huur van gronden~~	f 2400.–
b.	Invoerregten	„ 3000.–
c.	Uitvoerregten op stapel producten	„ 5500.–
d.	Anker en tonnengelden	„ 1000.–
e.	Zegelregt	„ 600.–
f	Belasting op publieke verkoopen	„ 50.–
g.	Licht & bakengeld	„ 100.–
h.	Patenten op drankwinkels	Memorie
i	Accyns op sterke dranken	„ 4000.–
k.	Belasting op de erfopvolging	„ memorie
l.	Contributie tot instandhouding der Schutterij	„ memorie
m.	2% van den koopschat by overdragt van onroerende goederen en vaartuigen	„ 100.–
n.	2% van den koopschat op gedonateerde goederen en vaartuigen	memorie
	B. Inkomsten van ondersch: aard.	
a.	Leges	f 200.–
b.	Korting op de inkomsten der ambtenaren	„ 1400.–
c.	Opbrengst wegens den verkoop van domaine gronden	„ 120.–
d.	Vergunning om goud te delven	„ 2500.–
e.	Boeten	„ 25.–
f	Griffieregten	„ 25.–
g.	Inhouding van de jaarwedde van den Gezaghebber, wegens het gebruik van een landsgebouw als woning.	„ 400.–
h.	Idem, Idem van den Onderwyzer.	„ 200.–
i	Bergloon van petroleum	„ 25.–
k.	Vergunning tot het ontginnen en uitvoeren van phoosphorzure kalk	„ 96.000.–
l.	Alle andere ontvangsten	„ 100.–
		f 117.745.–

Uitgaven

Afdeeling	Respecten van Uitgaaf	Bedrag
1	Gewestelyke Bestuur	f 4362.–
2	Justitie & Politie	„ 6420.–
3	Geldelyke Beheer	„ 3130.–
4.	Eeredienst & Onderwys	„ 6366.–
5.	Plaatselyke Kosten	„ 3315.–
6.	Landsgebouwen & Eigendommen	„ 750.–
7.	Pensioenen van burgerlyke landsdienaren en hunne weduwen	„ 6641 05.
		f 30.984 05.

Aruba January 1880.

De Gezaghebber

J. F. C. v. R. v. Bering

3

Begrooting der Uitgaven voor het Eiland Aruba voor het Jaar 1881.

Omschryving		Bedrag.
1. Gewestelyke Bestuur.		
Tractement van den Gezaghebber	ƒ 3400.–	
Toelagen:		
Bureaubehoeften van den Gezaghebber	„ 200.–	
Aan 4 districts ent wykmeester	„ 12.–	
Bindloon en verschillende benoodigdheden	„ 25.–	ƒ 3637.–
Uit en terugzending van burgerlyke ambtenaren enz.		„ 600.–
Toelaag van den adjunct yker		ƒ 125.–
		ƒ 4362.–
II Justitie & Politie.		
Kosten van het Kantongeregt:		
Tractement van den Griffier by het Kantongeregt enz.		ƒ 850.–
Toelagen:		
Aan den Kantonregter	ƒ 300.–	
„ „ ambtenaar van het O. M.	„ 200.–	
„ „ Griffier voor bureaubehoeften	„ 100.–	
„ „ Deurwaarder	„ 200.–	„ 800.–
Tractementen en toelagen van de marechaussées & veldwachters		
Tractementen 1 marech. 1e klasse	ƒ 630.–	
3 marech. 2e klasse a ƒ 600.–	„ 1800.–	
Toelagen aan 4 veldwachters a ƒ 360	„ 1440.–	„ 3870.–
Kleeding van de marechaussées en de veldwachters		„ 200.–
Licht, water en verdere benoodigdheden voor de politie, schoonhouden van wachthuizen, alsmede voeding der gevangenen en andere justitie kosten		
	Ad	ƒ 5720.–
	O. D.	ƒ 5720.–
Licht & verdere benoodigdheden	ƒ 200.–	
Drinkwater, brandhout voor de marechaussées, schoonhouden der wachten	„ 200.–	
Voeding van gevangenen en andere justitie kosten	„ 300.–	„ 700.–
		ƒ 6420.–
III. Geldelyke Beheer.		
Tractement van den Ontvanger		ƒ 1100.–
Idem van drie ambtenaren van recherche	ƒ 1680.–	
Toelaag aan een ambtenaar van recherche by den Sero Colorado	„ 150.–	„ 1830.–
Bureaubehoeften en verdere kosten:		
Bureaubehoeften en bindwerk voor den Ontvanger	ƒ 100.–	
Schoonhouden der bureaus	„ 50.–	
Rondbrengen der belasting biljetten	„ 50.–	„ 200.–
		ƒ 3130
IV. Eeredienst & Onderwys.		
Toelaag aan den Predikant der Hervormde Gemeente van Curaçao voor dienstreizen herwaarts	ƒ 600.–	
Aan den Godsdienst Onderwyzer	„ 300.–	ƒ 900.–
Tractement van twee Roomsch Katholyke Geestelyken a ƒ 1200.–		„ 2400.–
Onderwys.		
Tractement van den Onderwyzer	ƒ 1400.–	
Toelaag aan een kweekeling	„ 600.–	
Schoolbehoeften	„ 200.–	
Water voor de landsschool	„ 36.–	
Schoonhouden van de school	„ 30.–	
Subsidie aan twee byzondere scholen	„ 800.–	„ 3066.–
		ƒ 6366.–

4

V Plaatselyke Kosten

Kustverlichting. Onderhoud van een havenvuur			f 100.–
Seinwezen. Soldy en rantsoengeld aan 2 batteryvaakters			365.–
Wegen en Straten.			
Onderhoud der wegen en straten en van den Gouvernements Steiger			400.–
Plaatselyke genees en heelkundige dienst.			
Tractement van den geneeskundige	f 1400.–		
Geneeskundige behoeften	200.–		1600.–
Verpleging van hulpbehoevende vrygemaakten			200.–
Quarantaine dienst.			
Toelage aan den quarantaine loods voor het tegemoet roeyen van aankom: vaartuigen			300.–
Verschillende Uitgaven.			
Volksfeest op Konings verjaardag	f 50.–		
Drukloon van stukken	50.–		
Vervoer van personen en goederen naar Curaçao & omgekeerd	200.–		
Onderhoud en reparatien der wapens van de Schuttery	50.–		350.–
			f 3315.–

VI Landsgebouwen & Eigendommen

Onderhoud en herstelling der Landsgebouwen, alsmede aankoop van benoodigdheden voor de gebouwen			f 750.–

VII Pensioenen

Pensioenen aan burgerlyke landsdienaren		f 5417.–	
Idem aan ~~weduwen en wees~~ nagelaten minderj. kinderen van burg: landsdienaren		1224.05	f 6641.05

Aruba January 1880

De Gezaghebber,

J. G. N. R. Bennips.

De politie magt is sterk:
4 marechaussées en
4 veldwachters. –

III. Regtswezen.

By het Kantongeregt zyn behandeld:

a. Strafzaken — 5. –
b. Burgerlyke Zaken. gewoon geding 4.
Idem kort geding — 3. – 7.
c. Behandelde verzoekschriften — 4.
d. Voorziening in voogdyen en toeziende voogdyen — 2.
e. Zaken betreffende onbeheerde boedels geene
f. Verrigtingen van den Kantonregter op magtiging van den Regter Commissaris by het Hof van Justitie — 3. –
g. ×× Buiten regterlyke verrigtingen geene.

Gevangenissen.

Behalve ~~provisie~~ voorloopige gevangenen, die ter zake van misdaden naar Curaçao zyn opgezonden; en eenigen die als maatregel van administratieve politie ~~voor~~ in arrest zyn genomen en opgesloten ×× en wederom ontslagen, is slechts één persoon in den loop van het jaar 1879 voor straf in de gevangenis ~~opgesloten~~ opgenomen, voor den tyd van veertien dagen.

h. ×× Verzoeken om gratie tot het dienen van berigt aan den Heer Gouverneur — Een.

IV. Eeredienst.

Volgens opgaven van den Godsdienstonderwyzer by de Protestantsche Gemeente alhier, waren:

Gedoopt — 4. –
Aangenomen tot lidmaten 22. –
terwyl het getal Cathechisanten beloopt op: — 31. –

In dit jaar heeft de Predikant van Curaçao de gemeente slechts twee malen bezocht.

Van de R. K. gemeente worden sedert eenige jaren geene opgaven ontvangen.

De Predikant Ds. [illegible] toont zeer veel belang te stellen in deze gemeente.

5

F. Instellingen van liefdadigheid.

De staat bylage B toont de ontvangsten en Uitgaven aan van de armenkas.

Wederom dit Jaar is een ~~te kort gewest~~ nadeelig verschil geweest tusschen de ontvangsten en Uitgaven, dat gevonden is doordien er ƒ 90,25 by den aanvang van het jaar in kas aanwezig was. Al in het begin van 1880 moet wederom een gedeelte van de ƒ 300 Kapitaal ter Spaarbank van Curaçao belegd, gelicht worden om het nadeelig verschil tusschen inkomsten en Uitgaven goed te maken.

Hoe weinig deze kas ook kan bedeelen, is zy echter de eenigste bron, waaruit de arme eenige onderstand geniet, en als zoodanig verdient de instelling aanbeveling en ~~ondersteuning~~.

G. Geneeskundige dienst.

Het rapport van den Gouvernements Geneeskundige schetst den toestand van het eiland, ten aanzien van de openbare gezondheid, als ongunstig in het Jaar 1879. Hy zegt:

"Op den 19e Juny was de gele koorts uitgebroken te Bushiribana onder de Engelschen in dienst van de Gardmyn Company waarvan vier aan deze epidemie bezweken zyn. Kort daarna, op den 15e July heeft zich de zwarte braking vertoond aan de Kommandeursbaai onder de bevolking van dat dorp, ~~ten~~ waaraan 36 personen overleden zyn."

"Of de ziekte die aan de Kommandeursbaai geheerscht heeft, het gevolg was van de gele koorts, die onder de Europeanen uitgebroken was, dan of dezelve uit eigene oorzaken ontstaan is, ~~wordt door den geneeskundige~~ en welke die oorzaken waren of konden

zyn, heeft ~~de ondergeteekende~~ het Bestuur tydens de epidemie te vergeefsch getracht met eenige zekerheid te weten te krygen.

H. Onderwys.

De Schoolcommissie betuigt lof in haar verslag (bylaag C) over het onderwys op de landsschool en de leering der kinderen.

2 Een voorstel tot invoering van schoolgeld op de landsschool voor kinderen van gegoede ouders, tot belooning van een tweeden kweekeling, is bereids aan de goedkeuring van den Heer Gouverneur onderworpen. Deze maatregel is noodzakelyk geworden door het aantal leerlingen op die school, waardoor het onderwyzend personeel ongenoegzaam is geworden.

1 Ten aanzien der vier byzondere scholen onder het beheer van de Roomsch Katholyke Geestelykheid, kan de Schoolcommissie niet anders zeggen dan eene gewone betuiging van tevredenheid, hoewel een lid opgemerkt heeft dat op eene dier scholen de Nederlandsche taal niet eens meer onderwezen wordt.

Het aantal schoolgaande kinderen in het geheel is volgens ~~opgave~~ het verslag 363, en present waren er 276.

De ondergeteekende ziet de noodzakelykheid in van verbetering en vooral uitbreiding van het Openbaar Onderwys, geheel afgescheiden van het leerstellige, en zal ~~zoodra~~ wanneer de financieele toestand des eilands zulks zal kunnen regtvaardigen, deswege voorstellen aan het Hoofd Bestuur doen.

6

II Landsgebouwen.–

De gebouwen, die het Gouvernement toebehooren, worden in bewoonbaren en bruikbaren staat onderhouden, met de middelen, die daarvoor zyn aangewezen, en zelfs worden hier en daar verbeteringen en vernieuwingen gedaan.

De ondergeteekende wil de hoop ~~uit~~ koesteren, dat eerlang de ~~finantieele~~ inkomsten van de Kas ~~eenigermate~~ ~~zullen kunnen~~ zullen toenemen, ten einde hem in de gelegenheid te stellen een voorstel te doen tot het bouwen van een Raadhuis en Kantoorgebouw, waaraan calculatief eene uitgaaf van acht duizend gulden zal verbonden zyn.–

De wegen in het dorp en in de buitendistricten hebben dit jaar veel geleden door de zware regens, en bevinden zich thans in slechten staat.

De Gouvernements Steiger is ~~in 1879~~ ~~in zee verlengd~~ met de daarvoor toegestane som, die ten koste van het onderhoud der wegen is geschieden, ruim tien meters in zee verlengd.

K. – Geldelyk Beheer.–

Het algemeen overzigt der Ontvangsten en Uitgaven, dat hierby als bylaag D gevoegd is, toont op eene ~~zee~~ voordeelige wyze vooruitgang der ~~finan~~ inkomsten aan. De grondbelasting, in en uitvoerregt en accyns en het Zegelregt zyn allen ruim boven de raming, en het totaal der Ontvangsten ƒ 21,096.76 gevoegd by ƒ2500 – vergunning om goud te delven = ƒ 23,596,76 is niet ver beneden het cyfer der Uitgaven, en de subsidie van 1879 is betrekkelyk klein geweest.

Met genoegen kan de ondergeteekende hier constateeren dat deze uitkomsten ooke te danken is aan pligtsbetrachting en aan waakzaamheid der daarover gestelde ambtenaren.

~~By den geregelden uitvoer van phosphorzure kalk is het wel te voorzien, dat de scheepsgelden en het uitvoerregt daarvan~~

Maar om die resultaten te behouden en des noods te verbeteren, moet de verhouding blyven bestaan tusschen den Ontvanger en den Gezaghebber, dat is de betrekkingen dienen afgescheiden te blyven & de Ontvanger die tegenover het publiek by alle voorkomende gelegenheid van betaling staat en handelt, en de Gezaghebber die toeziet dat hy het doet, en ~~ook~~ hem ooke, daar waar het noodig is, ondersteunt.

L. Nyverheid.

1° Landbouw en Veeteelt.

De plantregens zyn in dit jaar wel overvloedig geweest, doch niettemin kan de landbouwer zich niet verheugen in eene goede oogst, daar de zoogenaamde vlieg meer dan de helft van de maïsoogst heeft verwoest. Men heeft thans hoop op de tweede oogst van de jonge spruiten, die als de regens aanhouden, het verlies ~~kunnen~~ eenigzins goed maken

De ~~veestapel~~ veeteelt heeft in het afgeloopen jaar door geene oorzaken geleden, zoodat men moet aannemen dat dezelve vooruit is gegaan. Zelfs is de veedievery veel verminderd, ten gevolge van de Keur op het merken van vellen, ~~en de betere omstandigheden waarin de bevolking verkeert~~, en ooke omdat er geen nood onder de bevolking heerscht.

De opgaven van den veestapel zyn als volgt, hoewel de cyfers van het kleinvee volstrekt niet vertrouwbaar zyn:

Paarden 113 – Muilezels 9 – Ezels 986. —
Runderen 144 – Schapen 8,289. Geiten 23,839. Varkens 628.

7

De uitvoer van vee gedurende 1879 is geweest:
4 paarden, - 7 Runderen, 2 Muilezels, 177 Ezels,
371 Schapen, 129 geiten, 19 varkens -
geiten vellen 367 dozynen.

2^e^ Uitgifte van gronden:

In het Jaar 1879 zyn 50 stukken grond gezamenlyk inhoudende 150 hektaren in huur tot uitoefening van den landbouw afgestaan.

3^e^ Mynontginning.

Het verslag van de Commissie van toezigt op de mynwerken behelst, dat de Aruba Island Gold Mining Company gedurende het jaar 1879 zich meer bepaaldelyk tot de exploitatie van drie mynen heeft bepaald, die alle op wetenschappelyke wyze worden bewerkt, en dat er oppervlakkig werk verrigt wordt in 8 andere mynen;

dat het getal arbeiders gemiddeld door de Company geemployeerd 200 heeft bedragen; en dat de uitvoer van goud is geweest negen en dertig Kilogrammen, terwyl van wege de directie beweerd wordt dat er maandelyks zes kilogram goud kan worden verkregen."

De Aruba Island Gold Mining Company heeft ~~gewigtige~~ gedurende het jaar 1879 groote kosten gedaan voor machinerien, en ~~toont~~ het werk ernstig te willen voortzetten. Het overlyden van eenige der ~~ambtenaren~~ Engelsche ambtenaren van de ecole Coats, vooral van den Heer Bawden, die pas uitgekomen was als Kapitein van de mynen, van wien veel ~~verwacht~~ verwacht werd tot reorganisatie van de werken, heeft de Company veel schade door stilstand der werkzaamheden veroorzaakt. -

De Directeur, de Heer C. Dawson heeft den ondergeteekende meermalen op twee punten der Concessie Isola onderhouden, vooreerst op den duur dier Concessie, die hy zou wenschen verlengd te krygen, en anderdeels op het onbestemde der uitdrukking delfstoffen - en zelfs metalen en ertsen, die hy zou wenschen by ~~een~~ additioneele artikelen van overeenkomst, met namen aan te duiden, tot voorkoming van litigatie in den vervolge, wanneer andere delfstoffen of metalen waarschynlyk nu onbekend, ontdekt of bewerkt zouden kunnen worden. -

In January ~~1879~~ is door het Gouvernement aan den Heer C. B. Lowell concessie verleend tot exploitatie der phosphorzure kalk bevattende gronden op en in de nabyheid van den Cero Colorado, tegen betaling van eene retributie van acht gulden per kubieken meter scheepsruimte voor de uitgevoerd wordende meststof. ~~te beginnen met Jan. 1880~~.

Eene lading dier phosphorzure kalk is in de maand September uitgevoerd, ~~waarvan het resultaat~~ doch volgens ~~ingewonnen informatie~~ berigten was de markt in Europa destyds niet gunstig voor phosphaat, ~~zoodat~~ hoewel de gehalte van die ~~meststof~~ lading goed was. -

Veel werk is evenwel tot nu niet gedaan. -

4^e^ Visschery.

Gedurende het Jaar 1879 is weinig gedaan aan de vischvangst, omdat de kleine vaartuigen meer in de vaart waren van La Vela de Coro en Cumarebo.

5^e^ Zoutwinning:

~~Een kleine lading zout~~

Kleine hoeveelheden Zout tot ongeveer 200 vaten zyn uitgevoerd. Er is ook zeer weinig geoogst. -

6^e^ Handel en Scheepvaart.

De handel met Curaçao is in 1879 vry levendig geweest, en vele vaartuigen ~~zyn~~ zyn in de vaart gehouden ~~van~~ met Cumarebo en La Vela de Coro, van waar de toevoer van mais het geheele jaar heeft plaats gevonden, ~~omdat de~~

Ingeklaard zijn 207 vaartuigs metende 7387 k.m.
Uitgeklaard 205 " " 6966 " "
Bylaag E.

~~De staten F & G.~~

De in en uit~~gevoerde~~ goederen zijn vermeld op de staten onder F & G.

De waarde van den invoer voor de ontvangen invoerregten is geweest circa ƒ 106,000
En die van den uitvoer ruim " 59.000.

×× 7° Scheepsbouw:

In het jaar 1879 is ~~zijn~~ geen ~~twee~~ bark~~jes~~ alhier gebouwd en te water gelaten, groot
~~8° Zeebrieven en Zeepassen~~
18,23 kub. meters, ten behoeve van welke de eenigste Zeebrief is uitgereikt, welke in dat jaar verleend is.

Aruba January 1880
de Gezaghebber,

J. J. C. v. R. v. Beuijs.

×× By koloniale Verordeningen, PB No 6 en 14 van 1879 ~~in dat jaar~~ in werking getreden zijn ten aanzien van den handel en de scheepvaart voor Aruba de volgende wyzigingen gedaan:

1° Herziening van het tarief tot berekening van in en uitvoer regten.
2° Bepaling dat de vaartuigs in de kolonie tehuis behoorende slechts eens in de 3 maanden het ankergeld zullen betalen.
3° Vrystelling van het tonnengeld voor vaartuigen die vee inladen.
4° Vermindering van het tonnengeld op de helft.
5° Vrystelling van uitvoerregt op het artikel "onbewerkt goud, zilver of andere metalen".